

KUUSAMON KAUPUNKI RUKA ASEMAKAAVAN KORTTELIN 200 MUUTOS KASVILLISUUSSELVITYS

2007

Jari Hietaranta

1. JOHDANTO

Kuusamon kaupungin Rukan alueen asemakaavan muutoksen (kortteli 200) kasvillisuusinventointi tehtiin kesällä 2007. Inventoitava alueelle on suunnitteilla rakentaa loma-asuntoja. Muutoksen tavoitteena on siirtää suunniteltua korttelia nro 200 pohjoisemmaksi ylemmäksi rinnettä. Kasvillisuusinventoinnin tarkoituksena on selvittää alueen arvokkaat luontokohteet. Erityisesti huomiota kiinnitetään luonnonsuojelu-, metsä- ja vesilain mukaisiin arvokkaisiin luontokohteisiin, sekä uhanalaiseen ja EU:n direktiivilajistoon.

Suunniteltava alue sijaitsee Kuusamon kaupungin Rukan alueella Vuosselintien luoteispuolella ns. Saarua-ahon alueella. Kasvillisuutta selvitettiin yhdellä maastokäynnillä 11.7.2007.

2 MENETELMÄT

2.1 Kasvillisuuden selvittäminen ja ajankohta

Alue käytiin läpi pääpiirteittäin, jolloin kartalle rajattiin eri luontotyytit. Sen jälkeen rajatut kasvillisuuskuviot käytiin seikkaperäisemmin läpi, ja eri kuvioiden kaikki havaitut kasvilajit kirjattiin ylös. Rajattua aluetta kuljettiin käytännössä ristiin rastiin, jotta jokainen osa tuli käytyä läpi mahdollisimman kattavasti.

Kasvillisuusinventoinnissa maastokäynneillä kiinnitettiin huomio sellaisiin luontoarvoihin, jotka saattavat vaikuttaa maankäyttöön. Tällaisia luontoarvoja ovat luonnonsuojelulain (1096/1996) mukaan suojeltavat luontotyytit, metsälain mukaiset (1093/1996) kohteet, vesilain (264/1961) suojelemat alueet, uhanalaiset lajit ja EU:n direktiivin mukaiset lajit ja elinympäristöt.

2.2 Lajien yleisyyden arviointi

Kasvilajien runsaus arvioitiin eräiltä alueilta kuusiportaisella asteikolla, jossa

- 1 = yksittäinen havainto kasvilajista
- 2 = kasvia kasvaa niukasti siellä täällä
- 3 = kasvia niukasti jokseenkin koko näytealalla
- 4 = kasvia on runsaasti koko alalla, mutta ei laajaa, yhtenäistä kasvustoa (peittävyys 10–50 %)
- 5 = kasvilaji esiintyy massalajina (peittävyys 50–75 %)
- 6 = kasvilaji esiintyy erittäin runsaana massalajina (peittävyys yli 75 %)

3 LUONTOTYYTIT JA KASVILLISUUS

3.1 Alueen yleiskuvaus

Suunnittelualueen puron lähiympäristö (Perhotien alkuosa) on kosteaa suoaluetta. Itse puron varsi ja sen lähialueet ovat kasvillisuudeltaan hyvin monipuolinen. Nykyinen kortteli 200 sijaitsee osin suoalueella ja osin suoalueelta nousevan rinteiden alaosassa, joka on myös verraten pehmeää ja soistuvaa. Itse rinnealue on nuorta mäntyä kasvavaa aluetta.

Kuten edellä jo mainittiin, nykyisen korttelialueen eteläpuolella kulkee Suolahdenpuro, joka Perhotien ja korttelialueen eteläpuolella haarautuu kahtia. Eteläisempi haara tulee lounaasta ja pohjoisempi länsi-luoteesta. Inventointi kohdistui ensisijaisesti länsi-luode haaraan, koska etenkin yläjuoksullaan se kulkee pitkin Perhotein vartta. Nykyinen korttelialue ei sijoitu em. haaran alueelle. Voidaan siis arvioida, että korttelialueen ja Perhotien siirtäminen nykyistä pohjoisemmaksi entisestään parantaa Suolahdenpuron tilannetta.

Suolahdenpuro luo suunnittelualueen keskiosaan omanlaatuisensa kostean pienilmaston. Suolahdenpuro lähiympäristöineen kuuluu metsälain tärkeisiin elinympäristöihin, joka tulee lain nojalla säilyttää. Puronotkon ympärillä on korkea lehtomaista kasvillisuutta.

Pohjoisosa alueesta muodostuu nuoresta mäntyvaltaisesta kasvillisuudesta.

3.2 Kuviot

3.2.1 Kuvio 1 (rinnealue)

Suoalueen pohjoispuolella suoalue muuntuu rinnettä ylöspäin mentäessä kuivahkoksi mäntykankaaksi ja sitä voidaan luonnehtia puolukkatyyppin (VT) kasvillisuuskuvioksi. Sammalia on pohjakerroksessa runsaasti, jäkäliä hieman vähemmän. Kenttäkerroksessa on valtalajina puolukka, mutta myös kanervaa on paikoitellen runsaasti. Mänty on latvuskerroksen valtalajina (verraten nuorta taimea), muita puulajeja tavataan pensastavina.

Pohja- ja kenttäkerros :

Vaccinium vitis-idaea, puolukka 5
Empetrum nigrum, variksenmarja 3
Calluna vulgaris, kanerva, 3
Deschampsia flexuosa, metsälauha 3
Trientalis europaea, metsätähti 3
Convallaria majalis, kielo 2
Luzula pilosa kevätpiippo 2
Maianthemum bifolium, oravanmarja 2
Melampyrum pratense, kangasmaitikka 2
Vaccinium uliginosum, juolukka 2
Vaccinium myrtillus, mustikka 2
Calamagrostis arundinacea, metsäkastikka 1
Epilobium angustifolium, maitohorsma 1

Pensas- ja latvuskerros:

Pinus sylvestris, mänty 4
Betula pendula, rauduskoivu 2
Juniperus communis, kataja 2
Picea abies, kuusi 2
Populus tremula, haapa 1

Kuva 1. suoalueen reunaa ja rinteiden alaosa.

3.2.2 Purovarsi-alue (Kuvio 2)

Purovarren uloin osa on soistunutta mustikkatyyppin metsää, korpea, jonka valtapuuna on kuusi. Pohjakerroksessa on runsaasti sammalia, etenkin rahkasammalta. Kenttäkerroksessa valtalajina on mustikka.

Pohja- ja kenttäkerros:

Vaccinium myrtillus mustikka 5
Athyrium filix-femina soireahii-renporras 3
Equisetum sylvaticum metsäkorte 3
Vaccinium uliginosum juolukka 3
Carex echinata tähtisara 2
Carex sp. sara 3
Dryopteris carthusiana metsäalvejuuri 2
Gymnocarpium dryopteris metsäimarre 2
Hieracium umbellatum sarjakeltano 2
Prunella vulgaris, niittyhumala 2
Juncus filiformis jouhivihvilä 2
Linnaea borealis vanamo 2
Luzula pilosa kevätpiippo 1
Maianthemum bifolium oravanmarja 2
Pteridium aquilinum sananjalka 2
Rubus arcticus mesimarja 2
Thelypteris connectilis korpi-imarre 1
Trientalis europaea metsätähti 1
Viola palustris suo-orvokki 1
Comarum palustre kurjenjalka 1
Epilobium angustifolium maitohorsma 1
Fragaria vesca ahomansikka 1
Melampyrum pratense kangasmaitikka 1
Potentilla erecta rätvänä 2

Pyrola sp., talvikki 4 (paikoin runsas)
Solidago virgaurea kultapiisku 1
Rubus arcticus, mesimarja 1
Rubus chanaemorus, lakka 1
Vaccinium oxycoccos, karpalo 1

Pensas- ja latvuskerros:

Picea abies kuusi 2
Pinus sylvestris mänty 3
Salix sp. paju 3
Betula pubescens hieskoivu 2
Salix caprea raita 2
Betula pendula rauduskoivu 1
Populus tremula haapa 1

Kuva 2. Kuva otettu kohti jo rakennettua Perhotietä. Taustalla nouseva rinne.

3.2.3 Purontkelma ja sen välitön läheisyys (Kuvio 3)

Alueen läpi kulkee Suolalahdenpuro. Se luo yhdessä edellä mainitun korven kanssa erityisen pienilmaston, jossa on muusta alueesta poikkeava kasvillisuus. Notkelmaa reunustaa rehevä kasvillisuus, valtalajina soreahiirenporras. Purontkelman läheisyydessä on jonkin verran ohutta lahpuuta ja vähäisemmissä määrin löytyy myös paksumpaa lahpuuta. Kasvillisuus on rehevää ja valtalajina on soreahiirenporras. Muu kasvillisuus on lähinnä kosteikoissa viihtyvää lajistoa. Ympäröivä puusto on lehtipuuvaltaista, ja valtalajeina on hieskoivu, haapa sekä paju.

Purontkelma lähiympäristöineen kuuluu metsälain 10 §:ssä lueteltuihin erityisen tärkeisiin elinympäristöihin. Alueen ominaispiirteet tulisi lain mukaan säilyttää.

Kuva 3. Puronotkelman rehevää lehtomaista kasvillisuutta.

Kuva 4. Puron reunoilla kenttäkerroksen lajisto on monipuolinen.

Pohja- ja kenttäkerros :

Athyrium filix-femina soreahiirenporras 5

Alchemilla vulgaris- ryhmä poimulehti 2

Rubus saxatilis, lillukka

Caltha palustris rentukka 3

Comarum palustre kurjenjalka 3 (paikoin jopa 4)

Galium trifidum pikkumatara 3
Lysimachia vulgaris ranta-alpi 3
Carex canescens harmaasara 2
Carex sp. sara 2
Gymnocarpium dryopteris metsäimarre 2
Vicia sepium, aivotirna ? 1
Ribes sp. herukka 2
Viola palustris suo-orvokki 2
Equisetum palustre suokorte 3
Peucedanum palustre, suoputki 2
Equisetum sylvaticum metsäkorte 1
Rubus arcticus mesimarja 3
Daculorhiza maculata, maariankämmekkä 1
Caltha palustris rentukka 3
Geranium sylvaticum metsäkurjenpolvi 3 (paikoin jopa 4)
Galium trifidum pikkumatara 3
Maianthemum bifolium oravanmarja 2
Pyrola rotundifolia isotalvikki 2
Ranunculus acris niittyleinikki 2
Thelypteris connectilis korpi-imarre 2
Carex echinata tähtisara 1
Equisetum palustre suokorte 1
Fragaria vesca ahomansikka 1
Linnaea borealis vanamo 1
Vaccinium myrtillus mustikka 1

Pensas- ja latvuserros:

Betula pubescens hieskoivu 3
Salix sp. paju 4
Picea abies kuusi 2
Pinus sylvestris mänty 1
Sorbus aucuparia kotipihlaja 2
Alnus incana harmaaleppä
Populus tremula haapa 1
Salix caprea raita 1

3.18 Luhta (Kuvio 4)

Korttelialueiden eteläpuolella on suoalue, luhta. Alueella on yhtenäinen rahkasammalmatto, jossa kasvaa runsaasti kurjenjalkaa ja saroja. Pajukkoa on vähän.

Pohja- ja kenttäkerros :

Rubus arcticus, mesimarja 2
Rubus chanaemorus, lakka 2
Comarum palustre kurjenjalka 3
Vaccinium oxycoccos, karpalo 2
Vaccinium uliginosum, juolukka 3
Empetrum nigrum, variksenmarja 3
Vaccinium vitis-idaea, puolukka 2
Calluna vulgaris, kanerva 3
Ledum palustre, suopursu 3
Chamaedaphne calyculata, vaivero 2
Carex sp. sara 4
Equisetum palustre suokorte 2
Menyanthes trifoliata raate 2
Barstia alpina, punakko 1

Iris sibirica kurjenmiekkä 1
Dactylorhiza maculata maariankämmeikä 1
Dactylorhiza incarnata punakämmeikä

Pensas- ja latvuskerros :

Salix sp. Paju 3

Kuva 5. Näkymä kohden Perhotietä. Suoaluetta tien molemmin puolin.

4 SUOSITUKSET

Koska alueella on metsälain mukaista metsäluonnon elintärkeää ympäristöä kuvioilla 2 ja 3 , tulisi nämä huomioida maankäyttöä suunniteltaessa. Puronvarrelle ja sen lähiympäristölle on jätettävä riittävä suojavyyhyke, jotta alueen kosteusolot säilyvät. Alueelta ei löytynyt muita maankäyttöön vaikuttavia luonnonsuojelulain luontotyyppisiä, vesilain kohteita, uhanalaista lajistoa tai EU:n direktiivilajistoa tai elinympäristöjä.

27. heinäkuuta 2007

Jari Hietaranta